

# Hogyan lett EGY „PRIMÁSBÓL” BÖGÖS-GYAKORNOK?

EGY HULIGÁN  
PÁLYAFUTÁSA

A füstösképi, ondolált hájú fiatalember szűkebb baráti körében már a korábbi években is közkedvelt volt. Ökölvívó tudományát nagyképűen a mozi-előadásokban mutatva be, a nála gyengébb csibész-társakon. Az előadásra várakozó emberek meg-megbotránkoztak Füstösképi viselkedésén, s a rendőrség emlegetésével intették tisztességre a zabolátlan fiatalembert. Füstösképi azonban segítségére siettek ilyenkor a gyengébb társak is, akik rendszerint „körülrohogták” a rendre intő felnőtteket, akik nagy nevelőbuzgalmukban nem vették észre — talán csak otthon —, hogy ruhájukat hátulról össze-vissza köpdösték a vezérüket védő csibészek. A kiforrott és a még kezdő huligánok körében Füstösképi így tett szert hatalmas tekintélyre. Ezt megőrizte később is, amikor besorozták katonákká.

## A vezérúr szerepében

Néhány évig nyeszlett fickók helyettesítették a bandában, bár olykor-olykor szabadságra hazajövet néhány pofonnal fejrissített társait, akik fedelni próbálták az iránta tanúsítandó tekintélytiszteletet. Így telt-múlt az idő, később azonban ismét civilként tűnt fel Szeged utcáin Füstösképi, aki lassan ráfanyalodott a munkára is és neki megfelelő „nehéztési munkát” vállalt az egyik nyersbőr- és tollbegyűjtőnél. Itt ténykedett a múlt év októberében is, amikor — kellő összeköttetés révén — felcsapott politikai tényezőnek. Az úgynevezett „forradalmi tanács” tagjai közül Fábri Ferenc és Kovács József. főkorifeusok sze-

mélyes testőrüknek nevezték ki Füstösképi, mint boxolót és Kendi Józsefet, mint birkózót.

Füstösképi ettől kezdve a „forradalmi tanácsulés” fontos embere lett, ugyanis ő igazoltatta a nagyterembe belépő „küldötteket”.

## — Anuskám, ki irta

ezt a forradalmi fleppnit? Gyanús a bélyegzése! No álljon csak oda félre! — morogt rá egyik alkalommal egy jóhiszemű bácsikára, aki maga sem tudta, hogyan sodródott a habzsolásúak közé. Füstösképi állandó ajtónálló szerepe mellett olykor-olykor beleordított az ülésezők handabandázásába. Több radikálismust követelt, egyrészt a fegyelmetlen „forradalmi küldöttek”, másrészt a még szabadon lévő ávosok ellen. Lehet, hogy e fenkölt dialektika hatására kapott és ragadt géppisztolyt akkornap délután Füstösképi, aki tizenöt-huszdag magával száguldott egy teherautón a Káráz utcán, s végig a városban, halált kiáltva az ávosok fejére. Füstösképi jólszabott világos szürke zakójában úgy festett az autó tetején, mint egy lepárával áldott kegyetlen fekete isten. Artikulált, zagyva ordításához kellő nyomatóképpén a jobbkezeben tartott géppisztolyt apatikusan a magasba lendítette. Az utca végén pedig valamelyik fegyveres cimborája egy rumos üvegét nyomott a fekete istenség szájához, nehogy kiszáradjon a torka.

Másnap, harmadnap és a következő napokon Füstösképi valamilyen küldöttség egyik tagjaként disputába

ment Nagy Imréékhez, a tűzben és vérben fuldoló Budapestre. Nem is került elő, csak

## az esztelen sztrájk- hirdetések napjaiban,

amikor arról volt szó, hogy legyen-e kenyér, legyen-e félelemnélküli biztos „jövő”. Hogy, hogy nem, a Szegedi Kenderfonógyár kultúrtermében tartott egyik nagygyűlésen feltűnt Füstösképi is. Egy darabig türelmesen hallgatott, de amikor az egyik munkát követelő szónok már-már a maga oldalára állította a vegyeszermű hallgatókat, tisztelt hősünk valósággal felrohant az emelvénynek használt színpadra és kitépte a szónok kezéből a mikrofont.

— Hazugság, amit ez a pali itt bemaszlagol nektek. Én most jöttem vissza Budapestről. Senki se akar ott és nem is fog dolgozni. De először is hadd mutakozzam be: Sárközi Kálmán vagyok, a dr. Boross József utca 20. szám alatt lakom, hogy tudja mindenki, ha netán engem is le akarnának tartóztatni majd, mint a néphez hű forradalmárt. — hadarta gyorsan az eddig Füstösképinek nevezett huligán, akit most már mi is nevezzük igazi nevén.

## A „hű forradalmár”, Sárközi

ezután mintegy nyomatóképként, a szavahihetőség kedvéért azt is esztelte hallgatóinak, hogy október 26-án a Széchenyi téren ő dobta vissza a rendet és nyugalmat fenntartó katonák közé a ködgránátot.

— Ez egymagában is hőstett! Nekem higgyetek és ne dolgozzatok, még a pékek se. Majd csak kibírjuk valahogy. Pesten is így csinálják! — üvöltözte Sárközi Kálmán. A hallgatóság sorában egy politikai tanácsadónak „odaküldött” szökös-vörös mefeszista lány rikoltolva helyeselt, s a politikai szerepléséértől olyan pipacszínű lett, mint háromnegyedes bordókabátja. Hamarosan ő is a pódiumon tért Sárközi mellett, s csak úgy a zsebből kirángatott „tényekkel” erősítgette meg a feketeképi szónok látomásos szavait. A sötét szónok és a vöröses-szökekehajú amazon szónoklata után olyan zűrzavar támadt, amelyben simán elszellelt az hivatalos szónoki vendégek maguk mögött hagyva a munkát akaró és kenyeret követelő kendergyári munkásokat.

Az ajtónálló szerepéig felvergődő testőr-egyeniség, Sárközi Kálmán természetesen akkor sem dolgozott, amikor magas személyniségét már rég elfelejtették a kendergyáriak. De

## elfelejtették-e

igazán? Bajosan. Sárközi hetipiacos napokon decemberben, januárban, februárban és márciusban is ott lehetett látni a Marx tér környékén elegáns, világos kávészínű felöltőben. Bizonyára „munkát” keresett...

Legújabbán pedig a művészi pályára lépett: bögözni tanult bátyja zenekarában, a Kőrösi-féle halászcárdában. Bögös-gyakornokként meghúzódva lesi a kedvező alkalmat egy újabb testőri funkció betöltésére. Vajon meddig? Hiszen akikre ő „vigyázott”, akik megfogadták testőrne, azokra már megfelelő formában a néphatalom ügyel, s így Sárközi Kálmán funkciójának örökre befellegzett.

— A NYUGAT-NÉMETORSZÁGI Bonnban, valamint Nyugat-Németország középső és északi részében vasárnap öt nyolc fok Celsius hőmérséklet mellett havazott.

A Hollandia délkeleti részében fekvő Venlo városát vasárnap hótakaró borította. Az ország más részeiből is jelentősen havazást.

## Kiss Károly elvtárs előadása Budapesten

Az MSZMP Központi Bizottsága politikai előadásorozatának második előadását hétfőn délután rendezték meg a néphadsereg központi tiszti házában. Az előadáson megjelentek: Biszku Béla, Kállai Gyula, Marosán György, dr. Münnich Ferenc, Rónai Sándor, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága intéző bizottságának tagjai, valamint politikai és társadalmi életünk számos kiváló személyisége.

Biszku Béla megnyitó szavai után Kiss Károly, az MSZMP Központi Bizottsága intéző bizottságának tagja tartott előadást „Az MSZMP — a munkásosztály forradalmi pártja” címmel.

## Kommunista pedagógusok országos aktívája az Országházban

Az MSZMP Központi Bizottsága vasárnap országos pedagógus pártaktívaülést rendezett az Országház kongresszusi termében mintegy 500 pedagógus részvételével. Az egésznapos aktívára az ország minden részéből összejöttek a nevelők. Az aktíván Kállai Gyula, az MSZMP Intéző Bizottságának tagja, művelődésügyi miniszter mondott beszámolót. Az előadást élénk vita követte.

## Megkezdődött a hírhedt szegedi lakáspanamázók ügyének tárgyalása

A hírhedt szegedi lakáspanamázók ügyének tárgyalását tegnap reggel kezdte meg a városi bíróság dr. Somos tanácsa. A letartóztatásban levő első-, második- és harmadrendű vádlottak közül a tegnapi nap folyamán az elsőrendű vádlott, dr. Ber-

tényi Andor kihallgatását tartotta meg a bíróság. A mai nap folyamán előreláthatóan a további vádlottak vallomástétele hangzik majd el. A hírhedt lakáspanamázók bírósági tárgyalása előre láthatóan több napig tart.

## Országszerte fagyveszély, helyenként havazás várható

Hogyan hárítsuk el a fagyveszélyt?

A Meteorológiai Intézet hétfő déli jelentése szerint az ország egyes vidékein hétfőn reggel havazott, s a Zalaegerszeg környéki síkságon egy centiméteres, Galyatetőn pedig 14 centiméteres havat mértek.

A most következő éjszaka a fagyveszély valószínűleg az egész Dunántúlra és a Duna-Tisza közére, majd később a keleti megyékre is kiterjed. A fagy előreláthatólag nem lesz erősebb 3-4 foknál, de a következő 3-4 napban még mindenütt számolni kell fagyveszéllyel.

Kulin István, a Meteorológiai Intézet agro-meteorológiai osztályának vezetője a fagyveszéllyel és annak elhárításával kapcsolatban elmondta, hogy

a fagyveszély az idén általában nagyobb, mint más években ilyenkor lenni szokott. A növények már előrehaladott fejlődésben

vannak, s a legutóbbi hőesőkkel megduzzadt a sejtállományuk.

A Meteorológiai Intézet fagyjelenségei ugyan tájékoztatók a veszélyről, a fagy erőssége azonban kis területen belül is igen eltérő lehet, amiről csak helyszíni mérésekkel lehet biztosan tájékozódni.

A fagyvédelmi munkák közül a füstölést csak akkor szabad megkezdni, amikor a hőmérséklet már a fagy pont felé közeledik. A mérték nem a fák magasságában, hanem a talajfelszín közelében kell végezni, mivel a fagy innen indul ki, és itt a legerősebb. Semmiestre nem nagy lánggal égő tüzek gerjesztésére kell törekedni.

Sokkal célravezetőbb, ha több, apró kapacit gyújtunk elszórtan

A fagyveszély rendszerint a hajnali órákban a legerősebb.

## Tíz ország kér árumintát a Szegedi Hálógyártól

A Szegedi Kenderfonógyár hálóüzemének külföldi kapcsolatai egyre szélesednek, de olyan nagyarányú érdeklődésre még nem volt példa a külföldi megrendelők részéről, mint amilyenre a közelmúltban sor került. Szinte egyidőben — minden különösebb ajánlatás nélkül — tíz ország kereskedelmi szervei kértek háló-mintákat a jó hírű szegedi üzemtől. Az érdeklődők nagyobb része nyugati cég. Kender, pamut és perlon hálókat mintáznak tehát a közeljövőben a hálóüzem munkásnői, hogy azután ezeket külkereskedelmi képviselőink az árvajavaslattal együtt elküldje az érdeklő-

dóknak. Ha a mintadarabok és az árak meggyerik a vevők tetszését, ismét jelentős külföldi megrendelés számíthat a hálóüzemre.

A mintakollekció összeállításánál körültekintően gondoltak arra is, hogy elsősorban a hazai termékből, azaz kenderből készült hálóféléseket ajánlják. A kereslet főként halászhálókra terjed ki, s mivel a műanyagból készült halászhálók folyamatosan vizet nem igen válnak be, a kenderhálónak továbbra is van jövője.

Reméljük, hogy a hamarosan elkészülő mintadarabok kielégítik a külföldi érdeklődők igényeit.

## A szegedi kerületi tanácsok eddig mintegy 130 ezer forint munkanélküli segélyt fizettek ki

Többfelé nyílik elhelyezkedési lehetőség

A kerületi tanácsok rendszeresen fizetik a segélyeket azoknak a munkanélkülieknek, akiknek október 23 és március 31-e között szűnt meg munkaviszonyuk, s a rendelkezésben előírt egy évi folyamatos, vagy öt éven át kisebb megszakításokkal háromévi munkaviszonyt tudnak kimutatni. Az I., II. és III. kerületi tanács március 31-ig 128 férfi és 226 munkanélküli nőt vett nyilvántartásba.

A korábbi kereset 30 százalékanak megfelelő kifizetett munkanélküli segély a három kerületi tanácsnál ezideig 129 871 forint.

A felmondás utáni hat hét ellátottság megszűnésével természetesen növekedett a nyilvántartott munkanélküliek száma. Eppen ezért

április hónapra az I. kerületi tanács körülbelül 60 ezer, a II. és a III. kerületi tanács pedig közel 40-40 ezer forint munkanélküli segélyt fizet ki.

A nyilvántartott munkanél-

küllek 85-90 százaléka tisztviselő, a többi műszaki dolgozó, vagy fizikai munkás.

A Munkaerőgazdálkodási Hivatal — mint már korábban írtuk — már eddig igen sok munkanélkülit juttatott állásba.

A Hűtőház például az elmúlt hét szombatján száz nőt keresett a Mirelité-féle hűtési munkálatokhoz. Hasonlóképpen a Szegedi Ruhagyár is keres dolgozókat, de főleg szakmunkásokat. Férfi segédmunkásokat keres az Anna Ásvány- és Szilvízüzem, az Újszegedi Ládagyár és a Központi Tejesarnok. Vasipari szakmunkásokat — géplakatost és vasesztergályost — keres a Tápéi Hajójavító Üzem, valamint asztalos keres a Szegedi Nemzeti Színház.

Számos háztartási alkalmazottat is keresnek bejáró, vagy bentlakással. A pécsi és a komlói szénmedencék pedig még mindig keresik a 18-45 év közötti férfi munkásokat a lehető legjobb fizetéssel, valamint számos kedvezmény és egyéb juttatás biztosításával.

# TISZAPARTI BALLADA

A TISZAPARTON szótlanul ballagtunk estefelé. Halk esővel szeszelt a vén folyó és tükre megcsillant, akár a nagy ezüsttálalérok. A megnyúlt árnyak homályba veszték, s mi ketten némán csak ballagtunk. Nem merem szólni néhány napos ismerősömhöz, — aivel a véletlen szeszélye hozott össze — hiszen annyira fájt neki mindaz, ami vele történt. Hagytam, hogy ott, a Stefánin, a rügyező fák mentén lecsorogjon arcán a könny. Talán megkönnyebbül. Talán némi nyugodalmat lel haborgó lelke.

Csend. A sűrűn habok a védőt kőköcskét nyaldossák. Megállunk. Ő sir és ez is olyan megrendítő, mint maga a nyers valóság. Hibáztok és a nagy darab, mindössze huszonégy éves fiú. Bár nagyon szeretné, ám a hibák közül, ha a lelket adja, egyet már nem tud jóvá tenni.

Mi történt hát? Bocssáson meg kedves K. Laci, hogy ezt megírom. Nem akarok sebet tépni, s fájdalomt okozni. Nem is visszaélés ez azzal a bizalommal, amit velem szemben tanúsított. Csak annyit szeretnék, hogy szomorú története tanulástétel legyen.

A NAPTÁR 1956. november 7-ét mutatott. A nyargaló szél csontig hatolt, és mint gonosz ördög ráta a felsővárosi kis ház ablakát. Öshajjú asszony foglalatokodott a konyhában. Az asztalra négy tojást tett, hogy ha hazajön a fia — K. Laci — rántottát süssön neki, hiszen úgy szereti.

A lehalló alkonyatban csendesen várt. Villanyt nem gyújtott, csak üldögélt a széken. Várta egyetlen élő fiát, a teknit, hogy haza jöjjön. Aggodott érte, hiszen olyan felzaklattott a kedélyek a gyárban, a városban. A fia volt a személyné. Ők ketten éltek a kis házban. Férfjét, az utcaszépőt, még 1943-ban elvitte a tüdővész. A silány ruhában megfázott a kemény télen, amint a havat lapátolta a sugárron. Nem tudott meggyógyulni. A sírba került.

Türelmesen várt az édesanya. Félő aggodalma szeretett fia körül fonódott. Már teljesen beledűlt, amikor megérkezett Laci. Anyja babusgatta és érdeklődött, hogy mi hír a gyárban, a városban. Közben a tojásrántottát készítette.

Elcsigázottan ért vissza otthonába. Lerogyott a székre és sirt. Zihálva szedte a levegőt. Elvándzorgott a falig, ahol fia fényképe állt. Levette a szőgről és nézte, nézte. Ki tudja, hogy pereckig, vagy félórakig-e?

JUGOSZLÁVIÁBÓL K. Laci Franciaországba ment és ott töltött hónapokat. Láta a nagy város fényét, csillogását, s az ettől sokkal több emberi nyomort, a nélkülözést a saját bő-

A jó lassan válaszolt a kérdésekre. Arca elgondolkodó volt. Ésre is vette édesanyja, és szelíden érdeklődte:

— Nincs talán valami bajod, fiam? Szólj, mi bánt?

— Semmi baj Mama, csak valamin gondolkodom.

Az anyja nem hagyta ezt annyiban. Tudni akarta, hogy mi foglalkoztatja olyan erősen Lacit. Az végül kimondta:

— Mama, én elmegyek...

— Elmegy? Hová, miért?

— Itt ülök a nedvesedő szemem, karját szétártam.

— Elmegy, Nyugatra...

— Ne, ne! — zokogott már az asszony. Amikor kicsit megnyugodott, anyai szíve érzésével próbált fia lelkére beszélni.

— Ne hagyd itt fiam, az apád sírját, a városod, ahol felnőttél. Ő istenem, — zokogta — mit tudod te, hogy mi van ott, olyan messzire. Szülőházad és otthon sehol nem lehetsz...

— Elmennél a bizonytalanságba? Ne! Ne! Laci elnézte sír, beteges anyját. Nyugtatta, egy alkalmas pillanatban fölennel hangjában mégiscsak kijelentette:

— Mama nem érti ezeket a dolgokat.

— Jó fiam, jó. — felelte — de igérd meg, hogy itthon maradsz.

Laci nem válaszolt.

MÁSNAPO délután érkezett a hír, hogy K. Laci Részkenél áttelepült a jugoszláv határról. Disszidált. Az anyja a hír vételének napján, mint valami eszelős, elgyalogolt Részkére, hogy hálha valamit hall a fiáról. Beteg szíve hevesen dobogott, ahogy szíve lépetgett. Szédült, rosszlét fogta el. De csak ment, azzal a beteg szívével.

Hiába járt, fiáról nem tudtak semmit. Azt érezte, hogy vége a világnak. Nem tudott a fiára haragudni. Nagy nekiesésében csak aggodott érte és azért fohászodott, hogy baj ne érje.

Elcsigázottan ért vissza otthonába. Lerogyott a székre és sirt. Zihálva szedte a levegőt. Elvándzorgott a falig, ahol fia fényképe állt. Levette a szőgről és nézte, nézte. Ki tudja, hogy pereckig, vagy félórakig-e?

JUGOSZLÁVIÁBÓL K. Laci Franciaországba ment és ott töltött hónapokat. Láta a nagy város fényét, csillogását, s az ettől sokkal több emberi nyomort, a nélkülözést a saját bő-

rén is tapasztalta. Mi lett belőle, ahol úgy hitte, hogy mindenki, aki ott él, megtalálja a boldogság két madarát. Mosogatott egy mulatóban, de ott is létszámfelettié vált. Csetlett, botlott a kegyetlen élet viharában. Senki volt. Hazátlan idegen, akit a jobbérzésű emberek legfeljebb sajnáltak.

Heteket át hitte, hogy majd sikerül. Hónapok múltával már a remény csabos fénye is szűrévé fakult. A honvágy is nyomorult sorsa tépte. Csak egyszer hazra, a jó anyához, a tiszapartira, ahol más a levegő, ahol a nap is szebben süt.

Nagy küszködés után visszatért hazájába, Szegedre. Izgatottan lépdelt a szülői ház felé. Vágyott az anyai kéz simogatására, az otthonra. Eltervezte sokszor a találkozást édesanyjával. Nem sikerült azonban a személyné nézni, megcsókolni a gyomdolgózott, érdes kezét. A temetői sírhant körüljárt és nem engedte. Mert a beteg anyai szív nem bírta ki a nagy megrázkódtatást, a fia utáni epekedést. A temetőben az élő, a fia kereste a kapcsolatot a holttal. Az anyával, aivel csak a temetőben találkozhatott újra. Ott rebegte el:

— Bocssám meg anyám...

Tévedtem, hibáztam.

ARRÓL IS SZÓLT a fiú, — a szomszédoktól tudta meg —, hogy anyját fényképevel kezében találák meg a szomszédok. Már másnap, ahogy a fia elhagyta.

K. Laci azután, nagy szüneteket tartva ezeket elmondotta: — Vannak némely disszidáltak, akiknek Nyugaton sikerült az élet. A többség azonban olyanféle sorsot él, mint én. Azok már örülnek, akiknek olyan körülmények vannak mint itthon. Franciaországban sok a fény, a csillogás, ám sok a szegényember. Vannak gyönyörű paloták, de sokkalta nyobbs számú a szegényes lakás. Én sajnos kint voltam, tapasztaltam... Ures dűlőbát kergettem, anyám halálát okoztam...

Hagytam, hogy ott, a Stefánin, rügyező fák mentén lecsorogjon arcán a könny. Talán megkönnyebbül...

Morvay Sándor